عێراقی دوای کشانەوەی هێزەکانی ئەمریکا!.. عوسمانی حاجی مارف

پێشتر پێشبینی ئەوە دەکرا بە ڕۆیشتنی هێزەکانی ئەمەریکا لە عێراق، دەتوانێت بوارێکی زیاتر بە ئێران بدات بۆ چەسپاندنی نفوزی خۆی لە عێراقدا، بەتایبەتی بە لەبەرچاوگرتنی ئەو کاریگەریە سیاسی و ئەمنیە بەرفراوانەی کە هێزە میلیشیاکانی سەربە ئێران بەکاریان هێناوە، بەڵام ئەو پرسیارە دەکرێت لە دۆخی ئێستای ئێران، ئایا ئێران ئەو بوارەی بۆ دەڕەخسێت؟.

لایەنەکانی سەر بە ئێران، هەوڵدەدەن کەڵک لە کشانەوەکە وەربگرن، بۆ بەدەستهێنانی کاریگەری زیاتر لەوانە، بڕیاردانی ئەمنی، سیاسی، دەخالەتی ڕاستەوخۆیان لە دەسەڵاتی سیاسیدا، وە تاران خۆی ئەو کشانەوەیە بە هەنگاوێک دەبینێت، بەرەو ئامانجە فراوانترەکەی کە دوورخستنەوەی هێزەکانی ئەمریکایە لە ڕۆژهەڵاتی ناوەڕاستدا، هەر بۆیە ئێران پێشوازی لە کشانەوەی هێزەکانی ئەمریکا لە عێراق دەکات و پشتیوانی دەکات.

هێزەکانی باڵادەست لە شیعەکانی عێراق دەیانەوێت سەروەری تەواویان هەبێت، بەڵام لە هەمانکاتدا هەندێکیان نیگەرانی خۆیان دەردەبڕن سەبارەت بە ئەگەری سەرهەڵدانی بۆشایی ئەمنی دوای ڕۆیشتنی ئەمریکا، لە ماوەی ساڵانی ڕابردوودا هێزەکانی عێراق پشتیان بە تواناکانی هاوپەیمانی بەستووە لە بوارەکانی وەک هەواڵگری، پاڵپشتی لۆجستی، چاودێری و سیخوڕی. ئایا "داعش" لە ئێستادا دەتوانێت ئەو بۆشاییە بقۆزێتەوە؟ بەرپرسانی ئەمنی عێراقی و بەتایبەتی هێزە کوردیەکان ئەو ترسە ڕادەگەیەنن کە ئەگەری ئەوە هەیە داعش هەر لاوازیەک بقۆزێتەوە کە لەدوای کۆتاییهاتنی بوونی سەربازی هاوپەیمانان سەرهەڵدەدات، لەلایەکی تریشەوە زۆربەی لایەنە شیعەکان کشانەوەی ئەمریکا بە سەرکەوتنێکی مێژوویی بۆ کوتلە چەکدارەکانی هاوپەیمانان لەگەڵ ئێران وەسف دەکەن.

لە هەمانکاتدا لە نێو هێزە کوردیەکاندا، بارزانی زیاتر لە هەموو لایەک نیگەرانترە لەو دۆخە و بەڕەسمی مەترسی خۆی ڕاگەیاندووە؛ نەبوونی پاڵپشتی ئەمریکا لە بواری هەواڵگری و لۆجستی و فڕۆکەی بەفڕۆکەواندا دەتوانێت دەرفەتێک بە داعش بدات بۆ ئەوەی دووبارە خۆی ڕێکخاتەوە.!

لەگەڵ داڕمانی ئابووری و سیستەمێکی سیاسی پڕ لە گەندەڵی عێراق و دۆخی نالەباری ئێراندا، ئایا حکومەتی عێراق دەتوانێت بە جددی بیر

لە کاریگەرییەکانی کۆتاییهێنان بە بوونی هێزەکانی ئەمریکا بکاتەوە؟، ئایا پەیوەندییە سیاسی و ئابوری و ئەمنییەکانی نێوان بەغدا و واشنتۆن بە شێوەی جۆراوجۆر بەردەوام دەبێت؟، لە کاتێکدا ئێران و هاوپەیمانەکانی هەوڵی چەسپاندنی پێگەی خۆیان دەدەن لەم قۆناغە نوێیەدا.

سروشتی قۆناغی داهاتوو، تاڕادەیەکی زۆر بەندە بە توانای دامودەزگاکانی عێراقەوە، بە پڕکردنەوەی هەر بۆشاییەکی ئەمنی و سیاسی، تا چەند بەغدا سەرکەوتوو دەبێت لە پاراستنی بڕیاردانی ناوخۆیی خۆی لە نێوان ململانێیەکی ناوچەییدا کە بەڕووی چەندین ئەگەردا کراوەیە، بەڵام ئەوەش ڕۆشنە کە حکومەتی تائیفی بە خۆی بەشێکی سەرەکییە لە هۆکاری نائەمنی و ناجێگیری سیاسی.

دوای ئەوەی لە کاتی خۆیدا پەرلەمانی عێراق دەنگیدا بە دەرکردنی هێزەکانی ئەمریکا، ئیدارەی ترەمپ هەڕەشەی لە عێراق کرد بە "گەمارۆیەکی بێوێنە". هەروەها یاسای گەمارۆکان کۆمپانیا و دامودەزگا ئەمریکییەکان سەرمایەگوزاری لە عێراق قەدەغە دەکات و ناهێڵێت عێراق قەرزە دەرەکییەکانی کۆمبکاتەوە. دەرەنجام ئەو سزایانەی ئەمریکا لە دوای دەنگدانی پەرلەمانی عێراق سەپێنراون، ناسەقامگیری گەورەتر دەکەن و هەر هەوڵێک بۆ باشترکردنی ژێرخانی ئابووری و ڕاکێشانی وەبەرهێنان دەخاتە مەترسییەوە، بەمانایەک عێراق لە هەژمونی ئەمریکا رزگاری نابێت.

کشانەوەی تەواوەتی ئەمەریکا تاڕادەیەک پێگەی شیعەکان لە عێراق بەهێز دەکات، لەلایەک زیاتر ملکەچکردنی پێکهاتەی سوننەیە بە حکومەتی ئێستای عێراق، لەلایەکی تریشەوە ئەگەری تێکدانی پەیوەندی حکومەتی هەرێم و بەغدای لێدەکەوێتەوە، لەڕاستیدا مەترسی بارزانیش هەر لەو چوارچێوەیەدایە، نەک بە کشانەوەی ئەمریکا مەترسی گەڕانەوەی داعش روئەدات، لە هەمان کاتدا ئەجێندای فراوانخوازی ئێران لە عێراقدا مەترسییەکی ترە بە دەورو پێگەی بارزانی لە عێراق و ناوچەکەدا.

هەرچەن بونی ئەمریکا لە عێراقدا سەرچاوەی ناسەقامگیری و گێژاوی سیاسی و کارەسات بووە، لە هەماکاتدا کۆتایهێنان بە بونیشی و مانەوەی هێزی بنەماڵە و تائیفی لەدەسەڵاتدا، نەک گەرەنتی ئاسایش و سەقامگیری وڵات ناکات، بەڵکو ئەگەری شەڕ و دۆخێکی نالەبارترە، ئەمریکا بە خۆی پشتیوانی و دامەزرێنەری بەڵای حکومەتی بنەماڵە و تائیفی بوو، ئێستاش ئەو بەڵایە بەسەر خەڵکیدا جێدەهێڵێت.

حزبەکانی کوردایەتی پشتیوانی لە بوونی سەربازی ئەمریکا دەکەن، چونکە لە واقعدا کشانەوەی ئەمریکا دەتوانێت پێگەی ئەوان لاواز بکات، بە سەرنجدان بە دابەشبونی بنەماڵە و تائیفی لە دەسەڵاتی

سیاسی هەولێر و بەغداد و ململانەی بەردەوامیان، لەلایەکی ترەوە بنبەستی بزوتنەوەی کوردایەتی، لە پەیوەند بە ئاڵوگۆڕی سیاسی و هاوسەنگی هێزەکان لە ناوچەکەدا، لایەنە کوردیەکان کەوتونەتە بەر دۆخێکی وەها شێواو، کە بە خۆشیان نازانن چارەنوسیان چی بەسەردێت.
ئەوانەی کشانەوەی ئەمەریکا وەک کارەساتێکی گەورە بۆ دۆخی عێراق لە هەموو ڕوویەکەوە دەبینن و لێکدەدەنەوە، تەنها لە پەیوەند بە ئەمریکاوە ئایندەی خۆیان دەبینن، چونکە بەبێ ئەمریکا هیچ نین!.
کشانەوەی ئەمریکا دەیانلەرزێنێت، لە نیگەرانیاندا هەر ساتە گوتارێك ئەدەن و خۆیان وندەکەن.
ئەمریکا هێزێکی سەربازی و ئابووری و تەکنەلۆژی و پیشەسازییە، کاریگەری واشنتۆن لە عێراقدا تەنها لەسەر بنەمای داگیرکاری نیە، لە پەیوەند بە ململانێی ڕکابەرەکانیەتی لە ئاستی وڵاتانی زلهێزی دنیا، ئەگەر بیەوێت عێراق ناچار دەکات هەڵوێستێکی دیاریکراو بگرێتەبەر یان ڕێگری دەکات لە پەیڕەوکردنی سیاسەتێکی دیاریکراو، خاوەنی چەندین ئامڕازە، لە پێش هەموویان ئامڕازی ئابووری بڕینی دابینکردنی دۆلار و ڕاگرتنی داهاتی نەوتە، ئەمریکا هێزەکانی دەکشێنێتەوە بەڵام هەژمونی ئابوری و سیاسی دەمێنێت، کاتێک بلۆکە شیعەکان دەیانویست دیاری بکەن کە نوری مالیکی ببێتەوە بە سەرۆک وەزیران، بەڵام ترەمپ لە تویتێکدا نوسیبوی مالکی هەڵبژاردەیەکی خراپە و یارمەتی پەیوەندیەکانی نێوان هەردوو وڵات ناکات، بەو شێوەیە مالکی وەلانرا، سەرکردایەتی عێراق درکیان بەوە کرد کە پێداگری لەسەر مالکی بە مانای دابەزینی ئابووری و نائەمنی بۆ وڵاتەکە دێت، هەربۆیە چوارچێوەی هەماهەنگی هەڵبژاردەیەکی تری دیاریکرد بۆ سەرۆک وەزیران.
گەورەترین پێشبینی و مەترسی سەبارەت بە کشانەوەکە، لەلایەن هێزە کوردیەکانەوە لە هەرێم، لەسەر نیازی نەرێنی و ئامانجی کوتلە باڵادەستەکانی عێراقی دەسەڵاتدارە، بەرامبەر بە هەرێم و قەوارە ئیدارییە یاساییەکەی.
ئاسمانی کوردستان لەم ساڵانەی دواییدا لەلایەن بنکە سەربازیەکانی ئەمریکاوە پارێزراو نەبووە، لە هەموو لایەکەوە بە مووشەک و فڕۆکەی بێفڕۆکەوان بەردومان کراوە، بەرگریە ئاسمانیەکانی ئەمریکا لە هەولێر، تەنیا بەرگریان لە ناوچەی دەوروبەری سەربازگە ئەمریکیەکان دەکرد لە فڕۆکەخانەی نێودەوڵەتی هەولێر و کونسوڵخانەی ئەمریکا، لەکاتێکدا باقی ناوچەکە بەڕووی مووشەکدا کراوە بوو، ئەمەش بەو مانایەیە کە ئایا کشانەوەی ئەمریکا کاریگەری لەسەر پاراستنی ئاسمانی هەرێم دەبێت؟، نەبوونی هێزی ئەمریکی بۆشایی ئەمنی لە عێراقدا بەجێدەهێڵێت؟، گەر بەجێی دەهێڵێت ئایا عێراق ڕێگە بە

ئێران دەدات ئەم بەشاییە پڕبکاتەوە؟، وەک هەندێک لایەن بیری لێدەکەنەوە، بەتایبەتی دۆخی سیاسی ئێران بە هۆی شەڕەوە ئاڵوگۆڕی زۆری بەسەردا هاتووە.

ئێستا دۆخەکە بە ڕوونی جیاوازە، بارودۆخی عێراق لە ڕووی هاوسەنگی هێزەوە لایەنەکان لەسەر ڕێگای داڕمان یان لاوازبووندان، ئەو هێزانەی کە ئێران پشتی پێبەستبوو بۆ سەپاندنی سیاسەتەکانی بە زەبری هێز، ئێستا ناتوانن هەمو شتێک بۆ ئێران بکەن.

عێراق لە ساتێکی هەستیار و گرنگ نزیک دەبێتەوە لە پەیوەندییەکانی لەگەڵ ئەمەریکادا، کە هێزەکانی هاوپەیمانی نێودەوڵەتی بە سەرۆکایەتی ئەمریکا عێراق جێدەهێڵن، توانای بەغدا بۆ ڕاگرتنی هاوسەنگی ئەمنی و سیاسی و ململانێکانیان ئاڵۆز دەردەکەون، بەتایبەتی پاشماوەیەک لە هێزەکانی عێراق و کوردستان کە لە دەسەڵاتدان، لە پێکهاتەی تائیفی و بنەماڵەییە، هەر لایەنێکیان بەرژەوەندیی ئابوری و سیاسیەکانی خۆیان بە بنەما وەردەگرێت، گەر تاڕادەیەک لە سایەی ئەمریکادا کێشە و ململانێکانیان ڕاگرتبێت، بەڵام دوای کشانەوەی ئەمریکا هاوسەنگی هێزەکان زیاتر دەوری دەبێت لە هەر شێواوی و بارگرژیەک، گەرەنتی پاراستنی پەیوەندییەکان بە زەحمەت دابین دەکرێت، لە ئێستاوە بارزانی ئەوەی ڕاگەیاندووە کە هێزی ئەوەندەی هەیە کە بتوانێ بەرەنگاری هەر هێرشێک ببێتەوە، گرنگ نیە چەندە ئەم گوتارە ڕاستن یان نا، بەڵکو مانای ئەوەیە ئاسایشی پەیوەندی بەغدا و هەولێر هیچ گەرەنتیەکی نیە.!

کێشەکە بۆ خەڵکی عێراق و کوردستان کشانەوەی هێزەکانی ئەمریکا نیە، کێشەکە ئەو هێزە بنەماڵە و تائیفیە میلیشیایانیە کە ئەمریکا عێراقیان ڕادەست دەکات، بنەماڵەکان و تائیفیەکان هەر ساتێک گرفت و کێشەیان بۆ پێشدێت کارەسات دەخولقێنن، ژیان و گوزەرانی خەڵکی وێران دەکەن، قوربانی زۆری لێدەکەوێتەوە، درێژە بە نائارامی و نائاسودەیی دەدەن، بۆیە ئەرکی هەموو لایەکمانە بە دەوری هاتنە مەیدانی جەماوەری ناڕازی عێراق و کوردستان، هەوڵی جدی بخەینە گەڕ بۆ کۆتایی بە دەسەڵاتی بنەماڵە و تائیفی، لە جێگەیدا دەورو دەخالەتی ڕاستەخۆی خەڵک لەدەسەڵاتی سیاسیدا بەسەرکەوتن بگەیەنین.

عوسمانی حاجی مارف